

RTV SLOVENIJA KOT PRORAČUNSKA POSTAVKA: RAZKROJ POD KRINKO REFORME

Odziv na predlog zakona o
ukinitvi RTV-prispevka in
prehodu na proračunsko
financiranje RTV Slovenija

Ljubljana, maj 2026

Mirovni inštitut
Inštitut za sodobne družbene in politične študije

The Peace Institute
Institute for Contemporary Social and Political Studies

RTV SLOVENIJA KOT PRORAČUNSKA POSTAVKA: RAZKROJ POD KRINKO REFORME

Odziv na predlog zakona o ukinitvi RTV-prispevka
in prehodu na proračunsko financiranje RTV
Slovenija

Avtorica:

Brankica Petković

Urednica:

Tjaša Turnšek

Grafična
podoba:

Špela Kranjec

Oblikovanje
besedila:

Jasna Babić Zrimšek

Izdajatelj:

Mirovni inštitut, Ljubljana

Ljubljana, maj 2026

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorice in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.

Odziv je nastal v okviru projekta
Zagovorništvo demokratične vloge
medijev (ZAVEM), ki je del programa
Impact4Values.

 Mirovni inštitut
Inštitut za sodobne družbene in politične študije
The Peace Institute
Institute for Contemporary Social and Political Studies

Z A V E M

**4IMPACT
VALUES**

Kazalo

01

Uvod: zakaj vprašanje financiranja javnega medija ni tehnično vprašanje / 5

02

Stabilnost kot obljuba brez varovalk / 6

03

Slovenski precedens: ko zakon ne zadošča / 6

04

Razbremenitev prebivalstva kot legitimacija političnega posega / 7

05

Javni medij kot javno dobro: ugotovitve raziskav / 8

06

Kateri politični akterji predlagajo ukinitve RTV prispevka? / 9

07

Sklep: zakaj je predlagani zakon tveganje za demokracijo / 11

Viri in literatura / 12

Povzetek

Predlagani zakon o ukinitvi RTV-prispevka in prehodu na proračunsko financiranje RTV Slovenija predstavlja škodljiv strukturni poseg v temelje neodvisnosti javnega medija in njegovo demokratično funkcijo. Primerjalne evropske raziskave, pravni okvir Evropske unije in izkušnje v Sloveniji jasno kažejo, da je neposredna proračunska odvisnost eden glavnih virov politične ranljivosti javnih medijev, zlasti v razmerah politične polarizacije. Obljube o stabilnem financiranju v predlaganem zakonu niso podprte z realnimi institucionalnimi varovalkami, kot jih zahtevajo evropski standardi, zlasti Evropski akt o svobodi medijev. Prav tako je argument razbremenitve prebivalstva zavajajoč, saj so socialno najbolj ranljive skupine že danes izvzete od plačila, višina RTV-prispevka pa ne predstavlja

nesorazmernega bremena glede na obseg javnih storitev, ki jih zagotavlja RTV Slovenija. Raziskava evropskega projekta MeDeMAP, v katerem je sodeloval Mirovni inštitut, in druge evropske in slovenske analize potrjujejo, da javnost javne medije razume kot javno dobro, ki mora ostati odgovorno javnosti in ne politični oblasti. Ukinitvev RTV-prispevka brez ustreznih varovalk pomeni prekinitev neposredne vezi med javnostjo in javnim medijem, ter preoblikovanje javnega medija v proračunsko postavko, izpostavljeno političnim ciklom, pritiskom in potencialnim zlorabam. V tem kontekstu se predlagani zakon kaže kot pretveza za širši politični projekt, v katerem sprememba financiranja ni cilj, temveč instrument za omejevanje in podreditev javnega medija.

Uvod: zakaj vprašanje financiranja javnega medija ni tehnično vprašanje

Na Mirovnem inštitutu se odzivamo na predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o RTV Slovenija z določili o ukinitvi RTV-prispevka in prehodu na financiranje RTV Slovenija iz državnega proračuna,¹ ki je bil v zakonodajni postopek vložen na podlagi pobude stranke Resnica s podpisi volivk in volivcev. Predlog, ki je v postopku v Državnem zboru, odpira vprašanja o prihodnjem modelu financiranja javnega medija in njegovih posledicah za neodvisnost in demokratično funkcijo RTV Slovenija.

Po navedbah predlagateljev je pobuda presegla zakonsko zahtevan prag 5.000 podpisov: v dopisu ob vložitvi zakona v Državni zbor je navedeno število 17.671 volivk in volivcev. Predlog so v fazi zbiranja podpisov utemeljevali z odpravo »prisilnega« financiranja za storitev, ki da je številni državljani »ne uporabljajo«, z argumenti o »preplačanem« in »neučinkovitem« javnem servisu ter z zahtevo, da mora RTV Slovenija »upravičiti sredstva, ki jih prejema«. ² Hkrati pa predlog zakona v svojem normativnem delu predvideva tudi obveznost priprave programa »racionalizacije« ter sprejem ukrepov za »izboljšanje vsebinskih zasnov« programov, kar ne pomeni zgolj spremembe modela financiranja javnega medija, temveč razkriva tudi razumevanje predlagateljev, da je mogoče oziroma dopustno vsebinsko zasnovo javnega medija presoјati in spreminjati na podlagi politične odločitve, ter implicira stališče, da je obstoječa programska zasnova RTV Slovenija neustrezna.

Razprava o prihodnosti financiranja RTV Slovenija ni tehnična razprava o javnofinančnih tokovih, temveč razprava o demokratični infrastrukturi. Javni mediji v evropskih demokracijah niso zgolj ponudniki vsebin, temveč institucije, ki imajo zakonsko in družbeno vlogo zagotavljanja obveščenosti, pluralizma, nadzora nad oblastjo ter vključevanja različnih družbenih skupin v javno razpravo. Zato so načini njihovega financiranja neločljivo povezani z vprašanjem njihove neodvisnosti.

Predlagani zakon, ki ukinja RTV-prispevek in uvaja financiranje RTV Slovenija iz državnega proračuna, posega prav v ta temeljni odnos med javnim medijem, državo in javnostjo. Čeprav se zakon navzven predstavlja kot tehnična in socialno naravnana reforma, ga je treba presoјati skozi prizmo evropskih raziskav, pravnega okvira EU in konkretnih slovenskih izkušenj z delovanjem proračunsko financiranih javnih medijev.

¹ Besedilo predloga zakona je dostopno na spletni strani Državnega zbora: <https://imss.dz-rs.si/IMIS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/007e0077c90eb7e9f8119ee31cc90768776f09b635ecbb9dbf9a3c4085d41616>

² Glej članek »Resnica v DZ vložila svoj predlog novele o RTV Slovenija z odpravo obveznega RTV-prispevka«: <https://www.rtvlo.si/slovenija/resni-ca-v-dz-vlozila-svoj-predlog-novele-o-rtv-slovenija-za-odpravo-obveznega-rtv-prispevka/765320>

Stabilnost kot obljuba brez varovalk

Eden osrednjih argumentov predlagateljev zakona je trditev, da bo proračunsko financiranje stabilnejše od obstoječega sistema. Toda primerjalne evropske raziskave javnih medijev, ki jih sistematično izvajajo Evropska radiodifuzna zveza (EBU), Evropski avdiovizualni observatorij in neodvisni raziskovalni centri, že več desetletij kažejo, da stabilnost financiranja ni odvisna toliko od vira kot od stopnje njegove politične avtonomije.

Modeli financiranja, ki temeljijo na posebni javni dajatvi ali prispevku, so se v evropskem prostoru izkazali kot eden ključnih mehanizmov institucionalne stabilnosti. Ne zato, ker bi bili sami po sebi popolni, temveč zato, ker javne medije relativno učinkovito ščitijo pred neposredno odvisnostjo od letnih proračunskih odločitev izvršilne oblasti. Prav zato EBU v svojih poročilih vztrajno poudarja, da ukinitvev prispevka brez nadomestnih depolitiziranih varovalk praviloma pomeni povečano finančno negotovost.

V politično manj konfliktnih okoljih se te nevarnosti morda ne pokažejo takoj. V polariziranih okoljih, kjer vladajoče stranke odkrito problematizirajo sam obstoj javnih medijev, pa postane proračunsko financiranje neposreden kanal političnega pritiska. Zamrznitve sredstev, začasna zadržanja, pogojevanje financiranja ali selektivno izvajanje zakona so dobro dokumentirani pojavi, ki jih potrjujejo primeri iz več evropskih držav.

Predlagani zakon teh tveganj ne naslavlja. Ne vzpostavlja avtomatičnih mehanizmov za določanje višine sredstev, ne zagotavlja večletnega financiranja, ki bi presegalo mandat posamezne vlade, in ne predvideva neodvisnega nadzornega sistema, ki bi preprečeval politično arbitrarnost. V tem smislu stabilnost ostaja zgolj deklaracija, ne pa institucionalno zagotovilo.

Slovenski precedens: ko zakon ne zadošča

Morebitna politična zloraba proračunskega financiranja v Sloveniji ni hipotetična možnost, temveč konkretna nedavna izkušnja. Kriza financiranja Slovenske tiskovne agencije v letih 2020–2021, ko je vlado vodil Janez Janša, je pokazala, da zakonsko določena obveznost države še zdaleč ne pomeni, da so sredstva tudi dejansko in nemoteno zagotovljena. Večmesečno zadrževanje sredstev STA, kljub veljavnim zakonom in sodnim odločitvam, je razkrilo strukturno šibkost modela, v katerem je javni medij v celoti odvisen od dobre volje izvršilne oblasti. Evropske organizacije za varstvo svobode medijev so ta primer analizirale kot obliko ekonomskega pritiska in opozorile, da ima takšno ravnanje daljnosežne posledice za delovne pogoje novinarjev in zmožnost agencije opravljati svojo javno nalogo.

Če se je takšen pritisk lahko zgodil v primeru nacionalne tiskovne agencije, se ob tem upravičeno zastavlja vprašanje, kako bi se RTV Slovenija kot bistveno večja,

bolj vidna in politično bolj izpostavljena institucija, lahko učinkovito zaščitila pred podobnimi pritiski. Predlagani zakon na to vprašanje ne daje odgovora. Nasprotno, predlagani model implicitno povečuje odvisnost od enakega mehanizma, ki se je že izkazal kot ranljiv za politične pritiske.

Razbremenitev prebivalstva kot legitimacija političnega posega

Drugi nosilni argument v obrazložitvi zakona, razbremenitev prebivalstva, se ob natančnejšem pregledu izkaže za predvsem populistično, retorično utemeljitev. Obstoječi sistem RTV-prispevka že vključuje socialne korekcije, saj so najbolj socialno ogrožene skupine plačila oproščene. Predlagana sprememba torej ne odpravlja realnih socialnih stisk, temveč posega predvsem v razmerje med javnim medijem in občani. Evropske primerjalne analize kažejo, da je RTV-prispevek v Sloveniji, ki mesečno znaša 14,02 evrov, nekoliko višji od povprečja v evropskih državah s to javno dajatvijo,³ vendar bistveno nižji od povprečnih stroškov komercialnih naročnin. Za ta znesek javni medij zagotavlja širok nabor vsebin, ki jih trg ne more nadomestiti: celovito informiranje po radiu, televiziji in spletu, kulturno in umetniško produkcijo, otroške in mladinske programske vsebine, manjšinske in regionalne programe, arhivsko dediščino ter univerzalno dostopnost.

Če bi bil dejansko cilj zakonodajalca socialna pravičnost, bi obstajale bolj sorazmerne in manj tvegane možnosti, na primer ciljno usmerjene razširitve oprostitev ali progresivne prilagoditve RTV-prispevka, bodisi v njegovi obstoječi obliki bodisi v obliki namenskega davka, kot ga poznajo nekatere nordijske države. Pri tem je pomembno poudariti, da tudi v primerih, kjer so države uvedle progresivnejše oziroma socialno pravičnejše oblike financiranja javnih medijev prek davčnega sistema, njihova institucionalna zaščita ni nujno zagotovljena. Vežanost financiranja na državni proračun, tudi kadar gre za namenski davek, lahko v političnih okoljih z nezanesljivim spoštovanjem neodvisnosti javnih medijev povečuje tveganje za politične posege, vključno z arbitrarno omejitvijo ali zadrževanjem sredstev.

Popolna odprava RTV-prispevka in s tem prekinitev neposredne finančne vezi med javnim medijem in občani pa v predlogu zakona deluje kot politično sporočilo, ne kot premišljen socialni ukrep, njegove sistemske posledice pa nosijo visoko tveganje za delovanje javnega medija.

Javni medij kot javno dobro: ugotovitve raziskav

³ Slovenija se uvršča nekje v sredino med države z višjimi in nižjimi RTV-prispevki, na primer med Nemčijo z mesečnim RTV-prispevkom v višini 18,36 evrov in Hrvaško v višini 10,62 evrov. Tudi ko gre za primerljivo višino prispevka, so stroški delovanja javnega medijskega servisa v manjših državah, kakršna je Slovenija, strukturno višji. Produkcija kakovostnih informativnih, kulturnih in manjšinskih vsebin namreč zahteva primerljivo tehnično infrastrukturo in strokovne kadre kot v večjih državah, pri čemer se ti fiksni stroški porazdelijo med bistveno manjše število plačnikov. Hkrati majhnost trga in potreba po varovanju jezika omejujeta možnosti za doseganje ekonomije obsega, kar manjše države postavlja v relativno manj ugoden položaj z vidika financiranja javnih medijev.

Raziskave evropskega projekta MeDeMAP – Zemljevid medijev za prihodnje demokracije, v katerem je kot slovenski partner sodeloval Mirovni inštitut, poudarjajo, da javnost razume javne medije predvsem kot skupno dobro. V fokusnih skupinah in zboru občank in občanov se dosledno pojavlja zahteva, da javni medij ne sme biti podrejen ne trgu ne politični oblasti, temveč mora ostati odgovoren javnosti.

Financiranje je v tem kontekstu osrednje vprašanje. Model, v katerem javni medij pomemben del sredstev črpa neposredno od občank in občanov, ustvarja ne le materialno osnovo, temveč tudi normativno razmerje odgovornosti. Slovenske in evropske raziskave opozarjajo, da prekinitev tega razmerja pomeni tveganje za dolgoročno avtonomijo javnega medija, zlasti v razmerah politične polarizacije.

Slovenski zbornik *Premisleki o prihodnosti javnih medijev* (2020, ur. Slavko Splival) dodatno poudarja, da RTV-prispevek ni zgolj instrument financiranja, temveč institucionalni izraz skupne zavezanosti javnemu interesu. Njegova odprava brez ustreznih nadomestnih varovalk pomeni redefinicijo javnega medija iz avtonomne javne institucije v proračunsko postavko, izpostavljeno političnim ciklom, pritiskom in potencialnim zlorabam.

Letošnje poročilo mreže organizacij za človekove pravice Civil Liberties Union for Europe o svobodi medijev v Evropi, objavljeno pred svetovnim dnevom svobode medijev 3. majem 2026, ugotavlja, da se po Evropi ponavljajo zelo podobni vzorci političnega poseganja v javne medije, pri čemer ima model financiranja ključno vlogo. V državah, kot so Italija, Madžarska, Slovaška in Poljska, poročilo dokumentira kombinacijo proračunskih pritiskov, selektivnega dodeljevanja ali zadrževanja sredstev ter kadrovske posegov, s katerimi so vlade postopno omejevale uredniško avtonomijo javnih medijev – pogosto brez formalne razveljavitve zakonodajnih varovalk. V Italiji so politične menjave v vodstvu RAI spremljali tudi pritiski na proračun in usmerjanje javnih sredstev, na Madžarskem pa je dolgoročna proračunska odvisnost javnih medijev predstavljala enega temeljev njihove preobrazbe v de facto vladna glasila. Podobni vzorci so zaznani tudi v državah z močnejšo demokratično tradicijo, kjer politične večine vse pogosteje odpirajo vprašanja »učinkovitosti« in »neutrlnosti« javnih medijev prav skozi pregled financiranja. Liberties opozarja, da so prav finančni mehanizmi – proračunska odvisnost, rezanje ali pogojevanje sredstev – postali eden najpogosteje uporabljenih in hkrati najmanj vidnih vzvodov za politični pritisk na javne medije, v neposrednem nasprotju z zahtevami Evropskega akta o svobodi medijev glede stabilnega, predvidljivega in politično neodvisnega financiranja. V tem širšem evropskem kontekstu bi ukinitvev RTV-prispevka v Sloveniji povečala strukturno ranljivost RTV Slovenija prav na tistem področju, ki ga primerjalne evropske analize prepoznavajo kot ključno točko erozije medijske svobode.

Kateri politični akterji predlagajo ukinitvev RTV prispevka?

Predlog zakona o ukinitvi RTV-prispevka in prehodu na proračunsko financiranje RTV Slovenija ter dosedanja razprava o tem ukrepu razkrivata razumevanja vloge javnega medija med političnimi akterji, ki trenutno sodelujejo pri oblikovanju nove vladne večine ali jo podpirajo. Aktualna pobuda za spremembo zakonodaje izhaja iz stranke Resnica, ki je zbiranje podpisov začela kot zunajparlamentarna iniciativa, danes pa nastopa kot parlamentarna stranka in podpornica nastajajoče koalicije. Njeno argumentacijo je v predvolilnih dokumentih in razpravah zaznamovalo poudarjanje RTV-prispevka kot "prisile", ki naj bi bila nepravilna do tistih, ki javnega medija ne uporabljajo. S tem je povezan tudi apel k razbremenitvi prebivalstva ter zahteva po individualni izbiri glede financiranja. Takšen argumentacijski okvir implicitno obravnava RTV Slovenija kot storitev, ki naj jo financirajo zgolj njeni uporabniki, kar pomeni premik od razumevanja javnega medija kot skupne infrastrukture k logiki tržnega odnosa med ponudnikom in uporabnikom.

V aktualnem političnem kontekstu pobudo podpira tudi SDS, ki že dlje časa – tako v zakonodajnih pobudah kot v predvolilnih kampanjah – zagovarja odpravo obveznega RTV-prispevka in prehod na modele financiranja, ki temeljijo na individualni izbiri »uporabnikov«. Njena argumentacija tako ni nova, temveč se umešča v daljše obdobje političnih pobud, v katerih je bil javni medij predstavljen kot sistem, katerega financiranje naj bi bilo odvisno od zadovoljstva z njegovimi vsebinami⁴ Predsednik SDS Janez Janša je v predvolilnih nastopih vprašanje RTV postavil še širše. Ne le kot vprašanje financiranja, temveč kot vprašanje same legitimnosti institucije. RTV Slovenija je v tem diskurzu predstavljena kot ideološko opredeljena, kar omogoča dva scenarija: bodisi njeno radikalno institucionalno preoblikovanje (t. i. "grški scenarij", ki predvideva ukinitvev obstoječe RTV in vzpostavitev nove strukture) bodisi odpravo obveznega financiranja in prehod na model, v katerem bi medij financirali zgolj tisti, ki se z njim strinjajo.⁵ V obeh primerih financiranje ni razumljeno kot stabilna podlaga javne institucije, temveč kot instrument, ki se lahko spreminja glede na politično presojo njenega delovanja.

⁴ V maju 2022 je poslanska skupina SDS v parlamentarni postopek vložila predlog zakona o spremembah Zakona o RTV Slovenija, z navedbo, da z zakonom želijo »odpraviti obvezno dajatev prispevka RTVS in omogočiti fizičnim ter pravnim osebam, da se same odločijo ali bodo ter v kakšni višini bodo plačevali RTV prispevek glede na to, koliko so zadovoljni s programi RTV Slovenija.« Glej <https://www.sds.si/novica/v-sds-predlagamo-ukinitvev-obvezne-rtv-narocnine/>.

⁵ V januarju 2026 je Janez Janša takšno napoved povelilnega ukrepanja glede RTV Slovenija navedel v intervjuju v oddaji Vročna tema na Domovina.je. Glej <https://www.youtube.com/watch?v=jdM4M0HroKA>.

Ob tem je pomembno upoštevati tudi širšo javno razpravo, kjer zagovorniki ukinitve prispevka poleg argumenta o »prisili« pogosto navajajo še dva poudarka: da ukinitve prispevka ne pomeni ukinitve RTV Slovenija ter da gre zgolj za zamenjavo enega finančnega vira z drugim. Obe trditvi je treba brati v kontekstu predvolilnih stališč omenjenih akterjev.

Trditev, da ukinitve prispevka ne vpliva na obstoj RTV, ne upošteva dejstva, da je stabilen in predvidljiv vir financiranja eden ključnih pogojev za institucionalno vzdržnost javnega medija. Predlagani zakon sicer formalno ohranja RTV kot institucijo, vendar ne zagotavlja jasno definirane, dolgoročno zaščitene finančnega modela, temveč jo umešča v večjo odvisnost od proračunskih odločitev. Tak premik pomeni spremembo pogojev delovanja, ki lahko v praksi vodi v postopno oslabitev, zmanjševanje obsega ali preoblikovanje javnega servisa, tudi brez formalne ukinitve.

Podobno tudi trditev, da gre zgolj za zamenjavo ene dajatve z drugo, spregleda bistveno razliko med modeloma financiranja. RTV-prispevek vzpostavlja relativno stabilno in predvidljivo razmerje med javnostjo in medijem, medtem ko proračunsko financiranje pomeni, da postane javni medij bolj neposredno odvisen od vsakokratnih političnih odločitev o proračunu in njegovem izvrševanju. Razlika med obema modeloma zato ni zgolj fiskalna ali tehnična, temveč posega v samo naravo institucionalne neodvisnosti javnega medija.

Hkrati so bili znotraj širšega okvira nastajajoče vladne koalicije v predvolilnih programih prisotni drugačni pristopi. Na primer, stranka Demokrati v svojem predvolilnem programu⁶ RTV obravnava kot institucionalni sistem, ki ga je treba dolgoročno stabilizirati in modernizirati z nacionalno strategijo, neodvisnim upravljanjem ter postopno reformo, usmerjeno v omejevanje kratkoročnih političnih vplivov in digitalno preobrazbo RTV Slovenija. Predvolilni okvir skupne liste NSi, SLS in Fokusa⁷ vprašanja javnih medijev sploh ni obravnaval kot samostojnega reformnega področja, medtem ko temeljni program NSi⁸ javnim medijem, ki jih imenuje »ponudniki medijskih vsebin z javnim statusom« pripisuje izvirno, nekomercialno vlogo, poudarja programsko raznolikost in dostopnost javnih medijev ter zagovarja sožitje javnih in zasebnih medijev, na splošno pa razglša podporo neodvisnemu in pluralnemu poročanju medijev.

Ob tem je opazen razkorak med predvolilnimi stališči strank SDS in Resnica, vključno z izjavami njihovih predstavnikov, in aktualnim zakonskim predlogom. Medtem ko so bili v njihovem političnem diskurzu pred volitvami prisotni zagovori modela prostovoljnega financiranja ali celo radikalnega preoblikovanja institucije, predlog zakona uvaja proračunski model financiranja, ki se od teh izhodišč razlikuje. V kombinaciji z razmeroma skopim in poenostavljenim

⁶ Glej <https://www.demokrati.si/wp-content/uploads/2026/02/volilni-program-stranke-demokrati-anzeta-logarja.pdf>.

⁷ Glej <https://nsi.si/novica/slovenija-tece-naproti-spremembam-prioritete-skupne-liste-nsi-sls-fokus/>.

⁸ Glej <https://nsi.si/stranka/temeljni-program/>.

zakonskim besedilom to odpira vprašanje, ali predlagani ukrep predstavlja le pretvezo in je le prvi korak v širšem procesu radikalnih sprememb statusa in vloge RTV Slovenija.

Pri tem bo ključno, kako se bosta v zakonodajnem postopku stranki NSi in Demokrati opredelili do zakonskega predloga, ki vzpostavlja povečano politično ranljivost RTV Slovenija, saj bi s podporo predlogu odstopili od lastnih programskih zavez k neodvisnemu, pluralnemu in institucionalno stabilnemu javnemu mediju.

Sklep: zakaj je predlagani zakon tveganje za demokracijo

Ko predlagani zakon presojava v luči evropskih raziskav, pravnih standardov EU in slovenskih izkušenj, postane jasno, da ne gre za le za tehnični poseg, kot je to predstavljeno v kratkemu zakonskem predlogu, temveč za strukturni poseg v temelje javnega medija. Evropski akt o svobodi medijev izrecno zahteva stabilno, predvidljivo in politično neodvisno financiranje javnih medijev. Predlagana rešitev teh standardov ne krepi, temveč jih relativizira. Ukinitev RTV-prispevka brez vzpostavitve močnejših depolitiziranih varovalk pomeni večjo, ne manjšo ranljivost javnega medija. V razmerah, kjer so javni mediji že tarča političnih napadov in delegitimizacije, takšen poseg ogroža njihovo zmožnost opravljanja demokratičnih funkcij.

Vprašanje prihodnosti RTV Slovenija ni vprašanje organizacijske reforme ali javnofinančne optimizacije, temveč vprašanje, kakšno demokracijo želimo. Javni medij ni zgolj še ena ustanova v sistemu, temveč ena ključnih demokratičnih protiuteži politični oblasti, trgu in zasebnim interesom. Njegova neodvisnost ni zagotovljena zgolj z zakonskimi določili o uredniški avtonomiji, temveč predvsem z načinom financiranja, ki mu omogoča stabilno in predvidljivo delovanje, neodvisno od politične volje katerekoli trenutne oblasti. Predlagani zakon to občutljivo ravnotežje premika v smer večje politične ranljivosti. Evropske raziskave in slovenske izkušnje kažejo, da je prav to eden od ključnih mehanizmov, prek katerega se v demokratičnih sistemih postopoma omejuje avtonomija javnih medijev, ne da bi bilo treba poseči v njihovo formalno uredniško neodvisnost.

Zato pozivamo k odgovornemu premisleku, ki presega kratkoročne politične koristi in populistične obljube. Težave v delovanju ali financiranju RTV Slovenija je treba reševati z reformami, ki krepijo neodvisnost, transparentnost in odgovornost do javnosti, ne z ukrepi, ki javni medij naredijo bolj odvisen od politične oblasti. Socialne korekcije, večja pravičnost sistema ali prilagoditve obremenitev prebivalstva so legitimna vprašanja, ki jih je potrebno reševati, vendar ne z rokohitrsko odpravo enega njegovih ključnih zaščitnih mehanizmov.

Javni medij, ki izgubi neposredno finančno in simbolno vez z državljanke in državljani ter se preoblikuje predvsem v proračunski subjekt, izgubi tudi pomemben del svoje demokratične legitimnosti. Odločitev o tem zakonu zato ni zgolj odločitev o viru financiranja, temveč odločitev o tem, ali bo javni medij deloval kot institucija v javnem interesu, odgovorna javnosti kot celoti, ali pa bo odvisen od političnih razmerij moči.

Viri in literatura

Blagojev, T., et al. (2025). *Monitoring media pluralism in the European Union: Results of the MPM2025*. European University Institute. Dostopno prek: <https://hdl.handle.net/1814/92916>.

Born, G. in Lewis, J. (ur.). (2025). *Public service media: Funding and governance options – An international comparison to inform BBC Charter review 2027*. The British Academy. Dostopno prek: https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/5984/00009_Public_Service_Media_Policy_Briefs_Final2.pdf.

Civil Liberties Union for Europe (Liberties). (2026). *Liberties Rule of Law Report 2026*. Civil Liberties Union for Europe. Dostopno prek: <https://www.liberties.eu/f/wtaqoq>.

Demokrati. (2026). *Program Uspešna Slovenija 2034. (Volilni program stranke Demokrati Anžeta Logarja.)* Dostopno prek: <https://www.demokrati.si/wp-content/uploads/2026/02/volilni-program-stranke-demokrati-anzeta-logarja.pdf>.

Domovina.je. (2026). *Janez Janša: Treba je postaviti omejitve, koliko lahko država ljudem pobere*, 8. januar 2026 (Vročna tema). Dostopno prek: <https://www.youtube.com/watch?v=jdM4M0HroKA>.

European Broadcasting Union. (2025). *Licence fee*. Dostopno prek: <https://www.ebu.ch/publications/research/membersonly/report/licence-fee>.

European Broadcasting Union. (2026). *Funding of public service media*. 9. februar 2026. Dostopno prek: <https://www.ebu.ch/publications/research/membersonly/report/funding-of-public-service-media>.

European Commission. (2024). *European Media Freedom Act (Regulation (EU) 2024/1083)*. Official Journal of the European Union. Dostopno prek: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj>.

Mirovni inštitut. (2025). *Zahteve zbora občank_ov o medijih in demokraciji* (projekt MeDeMAP – Mapping Media for Future Democracies). Dostopno prek:

<https://www.mirovni-institut.si/wp-content/uploads/2025/01/zbor-obcanov-web.pdf>.

Mirovni inštitut. (2026). *Mediji in demokracija v Sloveniji: regulativni okvir, medijska krajina, pogoji novinarske produkcije ter percepcije in vizije občanov* [predstavitev z okrogle mize, MeDeMAP projekt]. Ljubljana, 24. februar 2026.

Nova Slovenija – krščanski demokrati. (2023). *Temeljni program Nove Slovenije – krščanskih demokratov*. Dostopno prek: <https://nsi.si/stranka/temeljni-program/>.

Nova Slovenija – krščanski demokrati. (2026). *Slovenija teče naproti spremembam: prioritete skupne liste NSi, SLS, FOKUS*, 17. februar 2026. Dostopno prek: <https://nsi.si/novica/slovenija-tece-naproti-spremembam-prioritete-skupne-liste-nsi-sls-fokus/>.

Otto, F., Day, J., & Simon, E. (2026). *Media freedom report 2026*. Civil Liberties Union for Europe (Liberties). Dostopno prek: <https://www.liberties.eu/f/fzija7>.

Petković, B., Turnšek, T., Detiček, N. in Pajnik, M. (2025). Slovenia. V B. Klimkiewicz, M. Szafranska in K. Vanevska (ur.), *Media production in ten EU countries – Country reports and preliminary takeaways*. Dostopno prek: <https://www.medemap.eu/wp-content/uploads/2025/01/MeDeMAP-Deliverable-4.3 V1.0.pdf>.

Public Media Alliance. (2024). *Public service media funding models: Risks, safeguards and democratic implications*. Dostopno prek: <https://www.publicmediaalliance.org/knowledge-hub/what-is-psm/psm-funding-models/>.

RTV Slovenija. (2025). *Resni.ca v DZ vložila svoj predlog novele o RTV Slovenija za odpravo obveznega RTV-prispevka*, 26. november 2025. Dostopno prek: <https://www.rtv slo.si/slovenija/resni-ca-v-dz-vlozila-svoj-predlog-novele-o-rtv-slovenija-za-odpravo-obveznega-rtv-prispevka/765320>.

Skupina 17.671 volivk in volivcev. (2025). *Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o Radioteleviziji Slovenija (ZRTVS-1)*. Državni zbor Republike Slovenije. Dostopno prek: <https://imss.dz-rs.si/IMiS/ImisAdmin.nsf/ImisnetAgent?OpenAgent&2&DZ-MSS-01/007e0077c90eb7e9f8119ee31cc90768776f09b635ecbb9dbf9a3c4085d41616>.

Slovenska demokratska stranka. (2022). *V SDS predlagamo ukinitve obvezne RTV naročnine*, 16. maj 2022. Dostopno prek: <https://www.sds.si/novica/v-sds-predlagamo-ukinitev-obvezne-rtv-narocnine/>.

Splichal, S. (ur.). (2020). *Premisleki o prihodnosti javnih medijev* (elektronska izdaja). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV. Dostopno prek:

Mirovni inštitut
Inštitut za sodobne družbene in politične študije

The Peace Institute
Institute for Contemporary Social and Political Studies